

Nr 75.

Ankom till riksdagens kansli den 14 december 1940 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av en lånefond för anskaffande av gasgeneratorer för vissa fartyg.

(1:a avd.)

I en den 29 november 1940 dagtecknad proposition, nr 78, har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* besluta inrättande av en statens lånefond för anskaffande av gasgeneratorer för vissa fartyg, från vilken fond lån må utlämnas i huvudsaklig överensstämmelse med av chefen för handelsdepartementet i nämnda statsrådsprotokoll angivna riktlinjer, *dels ock* förklara, att till statens lånefond för anskaffande av gasgeneratorer för vissa fartyg skall från rederilånefonden överföras ett belopp av 1,500,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag, som bygger på en framställning från *Dalands kanalaktiebolag*, varöver yttranden avgivits av *statens trafikkommission, kommerskollegium, statskontoret* och *statens bränstekommission*, innebär, att ur en särskild, för ändamålet inrättad lånefond skulle beviljas lån för anskaffande och inmonterande av gasgeneratorer med tillbehör på motorfartyg och segelfartyg med hjälpmaskin, som äro avsedda att nyttjas i handelssjöfart eller för resandes befordran eller till ändamål, som med handelssjöfarten äger gemenskap. Någon maximering av fartygens storlek har icke syntts departementschefen erforderlig, då frågan syntes komma att reglera sig själv med hänsyn till att montering av gasgeneratorer på större fartyg torde vara utsluten av praktiska skäl.

Lån ur fonden skulle enligt departementschefens förslag kunna beviljas till högst ett belopp, motsvarande 80 procent av anskaffnings- och monteringskostnaderna, d. v. s. samma procentsats, som gäller för erhållande av lån ur den nuvarande gasgeneratorlånefonden. Det skulle ankomma på kommerskollegiet att ifråga om lånebeloppets storlek besluta från fall till fall. Räntefoten har föreslagits till 3 procent.

Beträffande säkerhet för lånen har departementschefen förklarat sig anse, att detta spörsmål borde bedömas med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet. Departementschefen förbisåge icke, att svårigheter kunde föreligga att anskaffa godtagbar säkerhet. För att icke syftet med låneverksamheten skulle förfelas torde det vara nödvändigt, att anspråken på säkerhet icke ställdes för höga. Funne kollegium med hänsyn till förhållandena önskvärt, att viss låneansökan beviljades, torde så kunna få ske, även om den erbjudna säkerheten ej kunde betecknas som fullgod. Att helt avstå från säkerhetskraven funne departementschefen däremot icke lämpligt.

Lånen borde få innehavas under högst fyra år från lyftningsdagen. Första året borde vara amorteringsfritt. Därefter borde beviljat lån återbetalas med lika delar varje år.

Nuvarande av staten eller med statens medverkan anordnade lånemöjligheter för rederinäringen vore icke lämpade för tillgodoseende av det lånebehov, varom här vore fråga. Ej heller syntes lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift böra tagas i anspråk för en låneverksamhet av nu förevarande slag. De beträffande nämnda fond gällande bestämmelserna hade utformats med tanke på lån för anskaffande av gasgeneratorer till automobiler, traktorer samt liknande transportmedel och torde icke kunna utan vidare göras tillämpliga jämväl i fråga om fartyg. Departementschefen tillstyrkte därför, att för nu avsedda ändamål bildades en särskild lånefond. Erforderligt kapital till denna fond torde lämpligen kunna erhållas därigenom, att visst belopp överfördes från rederilånefonden, som därtill lämnade tillgång. Denna medelsöverföring borde tillsvidare bestämmas till 1,500,000 kronor. Den nya fonden borde förvaltas av statskontoret, som skulle hava att till kommerskollegiets förfogande ställa för beviljade lån erforderliga belopp. Inflytande räntor och amorteringar borde av kollegiet inlevereras till statskontoret.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) besluta inrättande av en statens lånefond för anskaffande av gasgeneratorer för vissa fartyg, från vilken fond lån må utlämnas i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 6 december 1940 angivna riktlinjer;

b) förklara, att till statens lånefond för anskaffande av gasgeneratorer för vissa fartyg skall från rederilånefonden överföras ett belopp av 1,500,000 kronor.

Stockholm den 14 december 1940.

På andra särskilda utskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Oscar Olsson*, *Tjällgren*, *Gabrielsson*, *von Stockenström*, *Lindström*, *Heiding*, *Berling*, *Alfred Andersson*, *Larsson* i Varberg och *Anderberg*; samt

från andra kammaren: herrar *Svensson* i Grönvik, *Törnkvist*, *Eriksson* i Stockholm. *Jonsson* i Eskilstuna, *Aqvist*, *Persson* i Falla, *Mårtensson*, *Ericsson* i Sörsjön, *Pettersson* i Rosta, *Karlsson* i Munkedal och *Eriksson* i Frägsta.